

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 15/3 Decembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvani'a.

Dozsa si Barnuti.

In 22 Novembre 1867 pe la 12 6re din di s'a facutu servitiulu imormentarei unui barbatu transilvanu anume Alecsie Dozsa in capital'a Ungariei. Solenitatea a fostu mare, demna de elu si de adoratorii lui.

In anulu 1863 s'a inmormmentatu Simionu Barnuti intr'unu saraou din Transilvani'a, unde se retrasese in presimtirea mortii sale. Cerimoni'a inmormmentarii a fostu corespundiat6re impregiariloru locali, cu atatu inse a fostu mai maretiu acelu cortegiu funebralu intocmitu in on6rea lui Barnuti in capital'a Moldovei, in carea elu a tienutu o catedr'a de drepturi in cursu de cativa ani, adica de candu s'a re'torsu c6 doctoru in drepturi din Itali'a si nu a gasitu in patri'a salocu unde se'si plece capulu.

Alecsie Dozsa fusese de natiune secuicu din mosi de stramosi.

Simionu Barnuti a fostu romanu din mosi de stramosi.

Dozsa se renumer6 in clasa privilegialor6. Barnuti isi deducea originea din clasa sclavoru transilvani.

Dozsa se facuse in an. 1825 profesoru de drepturi la colegiulu secuiescu alu reformatiloru in M. Osiorheiu.

Dupa patru ani se face si Barnuti profesoru gimnasialu, apoi succesive de istori'a generala si de filosofia la liceulu romanescu din Blasiu.

In decursulu aniloru Dozsa c6 pers6na privata castiga iubirea si stim'a 6meniloru pentru umanitatea sa. Barnuti in acelasi timpu insufla respectu chiaru si contrariloru sei prin consecinti'a sa de feru, prin moralitatea rigoro'sa si prin simplicitatea vietii sale.

Pe Dozsa ilu ad6ra discipulii sei maghiari, pentruca in t6ta vietii sa propagase apararea dreptulu istoricu maghiaru si ura contra absolutismulu austriacu. Ac6sta doctrina a lui a petransu prin t6te arteriile vietii nationale maghiare, a pregatitu anulu 1848 si 1865.

Barnuti era ad6ratu de discipulii sei, pentruca in totu cursulu vietii sale a propagatu dreptulu ratiunii si moral'a, a combatutu nu numai absolutismulu, a ci totuodata si idr'a privilegiulu feudalisticu, si asia a conlucratu alaturea cu Dozsa pentru pregatirea anului 1848, din cauza ca doctrin'a sa strabatuse cu putere nerestabilu nu numai la cateva mii de discipuli, ci si la poporu.

Pe Dozsa nu l'a conturbatu nimeni din catedr'a sa pana la an. 1848. Din contra Barnuti f6 destituitu si scosu din Blasiu, de unde trec6 la Sibiu, pentruc6 se asculte si cur6urile de dreptu istoricu spre a le sei combata mai tardiu cu atatu mai seriosu.

Cu Dozsa dintr'odata au lucratu spre acelasi scopu in modu concentricu in aceleasi specialitati alti doi profesori connatiunali ai sei, Carolu Szász in colegiulu reformatiloru din Aindu si Samuilu M6hesi totuodata redactoru la „Erd6lyi Hirad6” la celu din Clusiu.

Alaturea cu Barnuti in specialitatea filosofica si juridica nu mai pregatea altu profesoru romanu nicairi pe tinerimea roman6sca transilvana.

In an. 1848 Barnuti ajunsu presiedinte alu comitetulu de pacificatiune. Numele comitetulu de pace respundea caracterulu seu celui blandu si umanu, nu inse formidabil'a realitate intru care ne afl6mu pe atunci.

In Aprile 1849 Dozsa se face comisariu ministerialu in Sasime. Brasiovenii seiu se spuna numai de umanitatea lui, care contrast6 prea

multu cu brutalitatile lui Csányi, Cserei, Kiss etc. Indesiertu, nu e dat'a unui profesoru c6 se fia nici brutalu nici tiranu.

Dupa an. 1849 Dozsa f6 imbietu de catra soldatesc'a de atunci cu posturi. Elu respinse, f6 condamnatu si tramiau pe patru ani in temnitia la Josephstadt in Boemi'a.

In an. 1850 Barnuti f6 complimentatu si imbietu cu decoratiuni si postu. Elu respinse, se ecsil6 de buna voia mai anteu in Itali'a, apoi in Moldov'a, pentruca nu era in stare se suferu papusiuri'a si cearlatani'a ce se juc6 pe atunci cu natiunea n6stra intooma c6 pe la an. 1700—1712.

In anulu in care Dozsa se re't6rce la M. Osiorheiu spre a se reapuca — firesce acum numai c6 pe ascunsu — de propagand'a sa nationala, Dr. Barnuti ocup6 in Iasi catedr'a de dreptu, pe care o tiene pana catra finea vietii sale.

Dozsa la reocuparea catedrei sale de drepturi isi reincepe prelegerile sale cu o disa cunoscuta a unui profesoru spaniolu: „Haesterna die dicebam”, c6 si cum diece ani ar' fi trecut u intr'o di.

Din contra Barnuti la reintrararea sa in profesura repetiesce sententi'a latina citata in cuventarea sa pururea memorabila dela 14/2 Maiu rostita in catedral'a din Blasiu: „Senatus et populus romanus beneficii et injuriae memoriae solent.” (Salustii Incurtha Cap. CIV.)

Dozsa lup6a t6ta vietii sa in contra autonomiei Transilvaniei, din contra Barnuti stete pururea pentru acea autonomia.

Dozsa nu a credintu niciodata romaniloru, Barnuti asemenea niciodata maghiariloru.

D6ca acei doi barbati geniali aru fi statu numai unu anu din vietii lor6 impreuna, ei d6ra s'aru fi intielesu. Se voru intielege vreodata atatea mii de discipuli ai lor6?

Doctrinile ambiloru barbati s'au pastratu in mintile si inimile discipuliloru, s'au pastratu inse si in scrierile lor6; ele isi voru sta pururea facia in fascia.

Scrierile juridice ale lui Dozsa s'au tiparitu *); multimea scrieriloru totu juridice ale lui Barnuti se tiparescu acuma.

C6 politicu Dozsa este cunoscutu in ti6ra multu mai bine decatu Barnuti. Dozsa luase parte activa la adunari muniopali si la diete, Barnuti la de acestea niciodin6ra. Diet'a lui Barnuti a fostu numai adunarea dela Blasiu, 6ra credinti'a sa politica s'a pastratu in carticic'a titulata Reporturile Romaniloru cu Ungurii si principiile libertatii nationali, esita in d6ua editiuni la Vien'a si anume a doua la an. 1852. In acea carticica de 60 fetie e depusa cuventarea sa din 14/2 Maiu 1848. — G. Baritiu.

Ignorarea evermele concordiei si alu increderei.

Ni s'a aruncatu, nu mai voimu a sei de numele acelu diurnalu, ca nu ne placu polemiele, pretecutulu carora ne casuina apci totu noue neplaceri strimtorit6rie, cu t6te, ca uoi ne sustienemu numai in defensiva si apoi totu noi portamu vin'a la cate polemii se incingu asuprane in epoc'a ac6sta personala, ni s'a aruncatu dicu, ca suntemu pre pretinsiosi la beneficia, la cari ne impartasimu deajunsu, ca unu postu ocupatu de unu romanu face c6 60 alte posturi. De alta parte respingerea oficialiloru romani prin comitate inca se atribue numai indreptatirei constitutionale a municipalor6 caroru

*) Erd6ly jogtudom6nya, 1861 carte premiata de academi'a maghiara si Az Erd6lyhoni evangelico-reformatusok jogtana. 1863.

nime nu le p6te face sila morala se al6ga pe oine nu le place. Ne poticnimu cu asemeni respunsuri. Odin6ra discurgeamu cu unu doctoru praoticu despre calitatile constitutioniloru, si rezultatul f6, ca Dr. meu redic6 pana in nori constitutionea sas6sca, dicundu, ca nece ceea a Americiei nu are de a face nemica in facia cu ac6sta, pentruca vedi Dle alegerile si integritate comunitatiloru muniopale prin sene inse ne asecur6za nationalitatea suprematica si patriciatulu biroocraticu respectivu mai bine decatu baionetele, pentru ca alegu pe cine vreu si cati veru din alte eleminte, c6mu numai pe atata, pe catu veninu face de lips6 la viatii unui corpu si de sootere de ochi. Ce e mai multu ca chiaru si maghiarii au imprumutatu ac6sta maxima de securitate politica asediandu de base la legile din 48 cu comitatele stabile, care numai se integreza pana acum. Dupa ac6sta base, para candu va susta asia, cum e, ei inca voru av6 totud6una si pana si cutitulu amana de a imparti numai gratia dar' nu indreptatiri, si competinti scl. Asta se vede, ca e tocma asia. La 1861 restaurarile se facura asia cu integritate prin sene ense si deatunci totu pe ac6sta base calarira cu totii. Pana candu va susta ac6sta modalitate, pentru noi numai din gratia se va asemena cate unu locu dupa usi'a edificiuulu constitutionii. Aici diace reulu, care impedeza realizarea principiulu de statu, egal'a indreptatire, care va reman6 v6ce strigata in desiertu, pana candu nu se va regula constitutionea municipalitatiloru pe principia de egalitate nationala netiermurita prin asemeni apucaturi pre politice egoistice, c6 adeva municipale se se integre'sca ele pre sene. — Se nu ne miramu dara, ca dupa restauratiunile novissime se afla romanii oficiali atatu de rari nantes in gurgite vasto; c6 d. e. in comitatulu mai integru romanu alu Albei de diosu intre 47 oficiali se afla numai 7 romani; in alu Unid6rei 18 intre 44; in Alba de sursu 2 intre 26; in alu Cuculiulu 8 intre 23; in alu Turdii 7 intre 47; in com. Clusiu 16 intre 52; in Doboca 6 intre 33, si in Solocou numai 7 intre 33 de oficiali; adeva intre 302 oficiali de prin comitate, din **gratia 75** romani. Dreptatea cere inse, c6 cine trage beneficiile se p6rte si sarcine amesurate lor6 prin urmare in proportiunea directa, dar' nu inverea ad 227 catra 75. Altufeliu se nu ne mai recimu gur'a cu verb'a egalitate si dreptate, c6 se nu ni se strimbe falcile de monstrarea consciintii, care inse nu e c6 in palma in politica dupa cum nu e nici multiamirea generale, unde politic'a nadusiesce s6u jignesce catu de puicinu moralitatea actiuniloru si a legiloru si cu ac6stea concordia intre civi. —

Tocma cetescu, ca in Secuime ciucanii suntu cu ceva mai euitabili de catu politiciii cei mai mari, pentruca la restauratiunea din 22—23 Iuliu in cerculu Tulgesiulu, unde se cam afla romani cu t6te, ca ignorara pe D. I. Auranu, totusi al6sera 6r' unu romanu Alex. Siolnau fiulu prot. din Kászón juristu absolutu din Pest'a si c6 cancelistu remase la gremiu de D. E. Grauru, va se dica, ca ciucanii c6 democrati suntu mai apr6pe de civintia si simtiulu de euitabilitate deeatu politiciii cei pre politici, cu t6te ca si acolo in cerculu Gyergy6 Sz. Miklos s'a alesu de jude singularu unu fostu capitanu in 1848 si apoi maioru la insurgenti, de si nare studia juridice neci gimnasiale. — V6culu dar' e acoloru din 48, dintre cari puicinu remasera delaturati. Asia velle, nolle trebue se tienemu, ca politic'a de atunci se j6ca si adi, fiindca 6mnenii aceiasi nu se mintiescu pre sene, si pana candu voru reman6 aceste congregatiuni municipale stabile, care se integre'scu ele pe sene, nu avemu mai multu a spera decatu pe catu se p6te astepta dela grati'a antagonistiloru politici. Reulu dara jace in antemurulu acelu gloriificatu alu

mitetelor stabile, si pana candu nu se voru reforma pe alta base liberale si ecuitabile, drépta dupa sant'a dreptate, ér' nu dupa dreptulu celu strimbu, fauritu in prejudiciulu reprezentarii convenite fiacarua, care nu nutresce, ci numai jignesce concordi'a.

Una ignorare si mai batatoria la ochi oitimu in denumirile personalului la introducerea lucrarilor localisatorie la registre de mosia, pentru Ardealu facuta chiaru de catra ministru dreptatii din Ungari'a. Intre 14 comisari romanu neci unulu, intre 21 actuari de cl. I unu singuru Ioanu Pop; intre 13 actuari de cl. II. neci unulu! Écoa proportiunea ministrului justitiei 1: 48 dupa Buda Pesti „Köz-löny.“ Si tocma in trebile urbariali personalulu celu mai aptu si mai coscientiosu se afla intre romanu, cu praoce, decatu care indesiertu vei cauta mai segura in Ardealu. Cum póte dar' infiori increderea si concordia pe lenga atata ignorare? Se binevoésca a ne da unu respunsu d. ministru, dispensatoriulu dreptatii. Intrebamu bona fide, pentruca dorimu, cá se crésca increderea si concordia, ca ignorarea rode la redecin'a loru, cá unu verme neadormitu. R.

Brasiovu. La cifrele averiloru natiunali sasesci publicate in Nr. tr. se se mai adauge deocamdata una:

Averea curata activa in fondulu numitu alu celoru siepte judetie dupa bilantiulu incheietu la an. 1865 a fostu v. a. fl. 342,204. Acésta cifra trebue se se adauge la cea cunoscuta din Nr. tr., adica la v. a. fl. 918,554 cr. 42 $\frac{2}{4}$ pentrucá se cunosc sum'a totala a fonduriloru numite natiunali sasesci intru intiolesu mai strinsu. Ei, dara acestea sune representa numai averea natiunala aflátore in bani. Cea mai mare avutia a natiunii sasesci se afla in dominiuri, in munti si paduri, cum si intr'unu mare numeru de edificii, caroru asemenea nu are nicio natiune din Transilvani'a. Inventariulu mosiiloru natiunali nu'lu cunóscemu.

Fóia de aici „Kronst. Ztg.“ Nr. 195 insira cateva abusuri de ale amplotiloru sasesci din timpulu absolutismului comise la manipularea capitaluriloru natiunali si numesce pre cativa in persóna, éra mai alesu pre dn. Arz in calitatea sa de notariu ilu invinuesce mai greu plesnindu'i in facia mai multe cifre luate din oassa sub feliiuri de preteceste. Inse tóte cifrele asupra carora comisiunea cercetatóre a ridicatu dificultati pe intregulu periodu dintre 1851 si 1866, adica pe 15 ani abia trecu preste 16 mii florini, a caroru partea cea mai mare figuréza cá remuneratiuni, onorarie si pausiale date preste ceea ce competea unora si altora cá plata anualá, apoi la mai multe din acelea se castigase chiaru incuviintierea gubernului absolutisticu. Dupa lege si dreptate nici unu abusu nu se póte desvinof (entschuldigen) cu atatu mai pacinu justifica (rechtfertigen) cu alte abusuri comise pe airea; cu tóte acestea totu trebue se distingemu intre abusuri si supresiuni mici, abusuri si supresiuni mari, mai mari, fórté mari, colosali, piramidali. Se cautamu bine impregiuru de noi si le vomu descoperi.

Unde sunt fondurile provinciali? Unde fondurile celorulalte tienuturi ale tierii?

Ce s'au alesu din avutiile catorva aichierei repausati in timpurile nóstre?

Ce s'au facutu cu veniturile monastiriloru secularisate in Romani'a sub absolutismulu lui Cuza?

Unde s'au cufundatu cateva sute de milioane ale statului austriacu in cursu de diece ani?

Unde s'au ascunsu obligatiunile de imprumutulu austriacu dela 1854 cate apocaseru tocma si in manile catorva sute de comune romanesci?

Pulbere si cenusia din tóte acestea si alte mai multe, prada, risipa, disparere fara nici o urma. — B.

— In acestu tienutu ninge de patru dile mai fara incetare.

— Din mai multe parti ne vinu sciri, ca pre candu la armata batai'a trupésca se desfiintá mai de totu si pre candu ostasii sunt tractati per dumneata, unii solgabirai au introdusu batai brutale, de care se vedea numai pana in 1849, cum si ca unii isi aróga dreptulu barbaru de a trage si cate 25 betie. Intr'aceea din tóte ecemplele mai próspete de brutalitate cea mai revoltátore est' un'a publicata in „Fővárosi lapok“ si in „Pesti Napló“ din Pest'a, dela Márkusfalva de langa Leuceavi'a (Leutschau, Lócs), unde dn. Máriássy Mihály c. r. capitanu de ma-

rina intrandu cu patru argati ai sei in vinarsari'a lui Ios. Hamrak in absentia acestuia si apucandu pe vinarsariulu acestuia anume Ignatz Ritter evreu, pentruca nu'i dete curendu latari pe sam'a vitelor, mai anteu ii trase palmi, apoi plesnindu'lu cu latulu sabiei in fuga, sparse si usi'a chilee in care se trasese nenorocitulu, ilu taié, ilu trantí la pamentu si porunci se i se mesure 25 lovituri de betie. Curatu cá nainte de 1848.

Este inse si mai revoltatoriu, candu asemenea brutalitati se comitu de catra unii amploti esiti din opinca si scapati abia de batiulu altui solgabirau ori oficiru. —

Unele foi publica dela unu timpu incóce feliiuri de liste despré denumiri si destituirii de functionari mai nainte de a se vedé ceva in monitoriale oficiali. Inainte de acésta era opritu asia ceva si cu totu dreptulu, din cauza ca multe sciri de acelu feliu esia mintionóse, éra altele causéza mari griji si turburare in familia, éra la noi chiaru si frécaru natiunali. Mai de curendu se cití, ca dd. N. Gaetanu si Romanu asesori la tabl'a regésca (tribunalulu de apelu) s'aru fi destituitu, éra in loculu loru s'aru fi denumitu doi „maghiari“, Bardosi si Csergedi (nu Csenyery) Cum putea se se insiele tocma si publicisti romanu cu acéstea dóua nume maghiarisate, candu atatu d. Bardosi din S. Reginu, catu si d. Csergedi ne sunt prea bine cunoscuti cá romanu curati. Cautese numele ambiloru in actele mai nóua natiunali dintre 1848 si 1862 si se voru afla.

Éca ce neplaceri urméza din maghiarisarea séu germanisarea numeloru de familia, care pana acum s'au impusu in mai multe casuri. Este timpulu pentrucá se ingrijimu cu totuadinsulu de curatirea numituriloru neromanesci si se le romanimu regulatu in tóte casurile obvenitóre, totuodata se si ficeseze fiacare ortografi'a connumelui familiei asia, in oatu aceea se nu mai fia supusa la schimburi. Se aratamu si in acestu casu cine suntemu, cum si ca avemu unu caracteru. Se nu mai suferimu mai multe connume bastarde, ci se neindestulam cu cate au apucatu a se stracura pana acum in natiunea nóstra. Mai alesu in scóle se nu mai fia suferita corcirea connumeloru, intru asemenea nici in actele oficiali. Parintii si profesorii mai alesu se fia cu mai mare grija in acésta privintia. —

Brasiovu. Carti de mosii séu Registre. Regimulu isi propuse din nou, dieu nu sciu a catea-óra, cá se introduca, se asiedie, se fundese si in marele Principatu alu Transilvaniei acea institutiune, carea in tierile de vitia romano-latina se numesce Registre de proprietati, éra in limb'a germana Grundbuch, in cea maghiara telekkönyv, éra in traductiunea romanésca remasa din timpulu absol. „carti funduarie, unu terminu acesta, carele romanu nu va fi acceptatu niciodata, (in Romani'a e respinsu cu totu desgustulu pe care'lu merita.). Aici inse nu este loculu de a ne lasa in discutii filologice asupra acestoru termini, macarca uitate, ca in Pest'a mai multi juristi de specialitate desbatu terminologi'a juridica maghiara, fara a carei ficare sigura nici ca se póte cugeta a legislatiune de dómne-ajuta.

Insui regimulu simte marea trebuintia de a pregati pe poporu la introducerea acestei institutiuni, de a'i inveda folósele lui, de a'lu face se conlucre cu totuadinsulu la infiintarea lui.

Noi carii cunóscemu infriooasiat'a confusiune de posesiuni si de drepturi ce domnesce in Transilvani'a intre altele si din lips'a totala a tienerii in evidentiá a toturoru proprietatiloru, éra de ani 31 de candu locuimu in fundulu regescu avuramu ocaziune de a cunóscé si minunatele folóse a le registreloru de proprietati, ori candu a fostu verb'a de introducerea acestora in totu coprinsulu tierii, totudeaun'a le-amu reomandatu si ne-amu odoperatu a infrunta obiectiunile ómeniloru de rea credintia, carii la asemenea ocaziuni se incéca a instraina si abate pe poporu dela cererea registreloru de proprietati, prin infricosiarea cu crescerea contributiunii (darii, birului), cá si cum mai marii statului nu aru sci se stórcá apa si dia pétra candu credu ca au trebuintia de bali, cu diferintia numai, ca in lipsa de catastrore si registre de proprietati celu cu mosia mai micutia totudeaun'a este mai asupritu. De aceea mai rugamu inca odata pe toti connatiunali si compatrictii nostrii, cá infiintanduse catastrostru si re-

gistréle se grabésca fiacare a'si ináorie pe numele seu totu peteoulu de mosióra, despre care scie bine ca este proprietate drépta a lui. Facendu elu acésta va dormi mai siguru, se va simti mai bine, se va bucura de creditu in proportiunea averei sale.

Noi nu scimu cá ce feliu de formulariu se va introduce pentru catastrostru celu nou; ceea ce scimu este, ca in fondulu regescu ecisista registre de proprietati inca din dilele imperatului Iosifu II., éra anume aici in Brasiovu formularulu lui este acesta:

Titulu sub care se petrece in proprietatea altuia	Déca e zalogita, la cine?	Hotarulu ori strat'a	Numirea mosiei	Numele proprietariulu	Nrulu mosiei, curti, gradinei, agrului, fenatiului, padurei etc.
				Nicolae Lupu	1.
		Strat'a vamei	Casa		
		La Petru Malaoiu pentru v. a. fl. 2000 in 6 Aprile 1860			
		Cumparatu de Andreiu Cristocénu cu v. a. fl. 10,000 in 10 Decembre 1866.			

Din diu'a in care Nicolae Lupu a vendutu cas'a Nr. 1 lui Andreiu Cristocénu si vendiarea a trecut prin formele prescise, dátoria de 2000 fl. se scóte din sum'a de 10.000 fl., se da lui Petru Malaoiu fara nici o amanare, éra Lupulu ia restulu 8000 fl. Totu din acea di Lupulu n'ar mai putea insiela pe nimeni cá se ridice bani pe ipoteca de sub Nr. 1, pentruca orice capitalistu va avea atata minte, pentrucá se mérga la oficiatululu registreloru de proprietati, unde va afla lucru curatu.

Se intielege ca titlurile de impropriatire sunt mai multe, precum comparare, clironomia, daturie, schimbu, cesiune. La orice casu se petrece totudeaun'a titulu celu adeveratu.

Tóte documentele de schimburi proprietatiloru se facu in doplu, in catu 1 ecemplariu se remana la archivu, carele se pastréza in chilia boltita, provedinta cu usia de feru si cu grataria la ferestrii, apoi pe fiacare anu se léga tóte intr'unu tomu si asia se pastréza.

Orice schimbare de proprietate trebue se se petréca regulatu si sub respundere grea. Sta in voi'a oricarui creditoru a cere pretiure nóua prin ómeni jurati, cum si asigurare in contra focului déca este vreo cladire. — B.

Blasiu 17 Nov. 1867.

(Inchiarare.)

X. Berentiu, la Sancelu.

Pamentulu acestei paduri e bunu; dar' arborii sunt fórté rari si pamentulu e intiolemitu. Acést'a taiatura de doi ani tóta e mancata de vite cornute si oi, ce nu numai pentru presente, ci si pentru venitoriu e fórté daunatiosu, de órace arborii mai nobili se sterpescu cu totulu si numai plopai, salcea, cornula si alunulu voru dominá aici.

A dou'a parte a acestei paduri e de 7 ani. Si acést'a manipulata fiindu reu, inainte de acést'a cu 3—4 ani s'au mancatu cu totulu de vite, si de atunci in continuu rodinduse s'au raritu, arborii s'au strembatu si intufosiatu, in catu acum e numai de implatura la iézu si de focu. Tóta padurea e 76 jug. Daun'a causata prin pasiunaritu, in partea 1, taiatura de 2 ani se estiméza la 380 fl. v. a., taiatura de 7 ani se estiméza la 760 fl., cu totulu la 1140 fl. v. a.

matica, pe basea careia se face si invoirea dualistica, are mai juste pretensiuni pentru autonomia ardelenă?! Limitele nu se calca fara condamnare. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 9 Dec. Pe timpul serbatorilor se crede, ca nouele legi de invoirea dimpreuna cu constitutiunea din Februarie revidate se voru supune sanctiunii si anulu nou pôte ca va pune cununele la dualismu, pentruca si cas'a de susu se grabesce a se cam invoî in cele primate de cas'a de diosu, vrendu a le espedá cu intetire.

In Vien'a sosira repôrte dela Belgradulu Serbiei, ca oficiri militari prusiani si rusesi sositi in Serbi'a conduc pregatirile militari, ceea ce acum se constatéza cá adevéru. Preste planulu Serbiei de a luá Bosni'a, Erzegovin'a si din Bulgari'a catu va puté, vré turculu se traga dunga, cu pregatirile si ocuparea pozitivilor cu ostasime.

Impuscarea escortatorului postei austriace la Proška intemplata in 4 Dec. pe teritoriulu Serbiei, cu tôte ca politia Serbiei a luatu inainte cercetarea, totusi se privesce aioia cá o resbunare antinationala.

Se voru mai emite note de statu de cele mici vro 12—15 mil. retragunduse din cele mai mari aceeasi suma. —

Cronica esterna.

In caus'a Italiei s'a deschisu nou terenu de ostilitate si intre Prusia si Franci'a.

Prusia se alatura acum ostra partid'a actiunii dovedindu si prin diurnalistica, ca statu politic'a Franciei catu si a min. italianu Menabrea trebue se duca lucrulu la deplina reactiune si nimicirea unitatii italiene. Diurnele Prusiei descoperu, ca partid'a clericala din Itali'a se încorda a medioloci, cá ocupatiunea franceza se nu se curme curundu; armat'a papala se si organizeaza cu soldati din armat'a franceza.

Aristocrati'a din Neapole suborise si tramise o adresa catra Franciscu II. eesregele Neapolei burbonicu, numindulu rege legitimu. Estu curagiu lu insufla interventiuinea franceza la conservativii neadormiti, pentru burboni, fora voia ei.

Florenti'a 7 Dec. In camer'a de adi Desanetis, Ferraris, Nicotera si Corte inte:pelara dupa declaratiunile regimului francezu, intrebandu, ce pusatiuni va loá regimulu pentru sustinerea drepturilor si a demnitatii nationale? — Menabrea respunde ca neaveudu informatiuni positive va respunde luni.

In Siedinti'a senatului Torearsa trage atentiunea la cuventarea ministrului Menabrea, care in cestiunea Romana dise „ca Itali'a are dreptu la Roma si nu crede in conferintia. Itali'a se nu conturbe pacea Europei dar' neci se-si lase dreptulu din mana.“ Menabrea respunde: „ca elu a manifestatu intentiunile ministeriului; cestiunea romana face mari dificultati si deslega rea ei e necesaria in interesulu Italiei si alu Papei. Cu moderatiune si constantia ne vomu ajunge scopulu!

Torrearsa propune, dar' cá senatulu se primésca actu de declararea acést'a si de ascurarea facuta din partea presied. min. cumca min. acést'a va sustiené drepturile natiunii.

Leopardi dice, ca inca dela Martiu 1861 susta acésta ordine de di in privinti'a Romei si propune, cá se se reaprobeze. Menabrea primésce acésta aprobare cá consunatori'a cu ideele ministeriului. Senatulu primésce inse cu unanimitate ordinea di lei propusa de Torrearsa, fiinduca in 1861 ordinea vorblea a merge la Rom'a in invoire cu Franci'a.

— Una depesia in „Etandard“ reportéza, ca in Parisu se preambla faim'a, ca Garibaldi in urm'a amnestiei date de catra regele ar' fi parasitu Caprer'a si ér' ar' amenintia cu atacu asupra Romei. —

Florenti'a 10 Dec. In camer'a legislativa, deputatulu Salla a propusu una ordine a dilei, prin care se se confirme program'a in care se dicea, ca Roma se fia capitala Italiei. Menabrea sustienu se se inlature discutiunea interpelatiunei propusa de Salla, ca-ci nu ajunge la unu resultatu practicu; déca s'ar aprobá atunci ar' trebui a se deliberá asupra midilócelor violinti séu morali de intrebuintiatu.

Camer'a decide inlaturarea interpelarei.

Mieli blamáza increderea diferitiloru ministrii in alianti'a franceza. Cele din urma acte si declarari ale guvernului francezu trebue se iè diosu orice ilusiune. —

ROMANIA. Bucuresci 10 Dec. „Monitoriulu“ de 28 Nov. publica unu reportu alu dlui ministru alu instructiunii publice catra M. S. Domnitoriulu, prin care face cunoscutu, ca la 22 Nov. s'a deschisu scól'a normale, séu institutulu pedagogicu ce are a formá profesoriasteani pentru scólele sateane. „Acésta scóla, dice dn. ministru, numera deja preste 70 scolari internati, veniti mai din tôte judeciile din Romani'a, si in curendu, multiamita midilócelor acordate de generositate Mariei Vóstre, va fi in completulu ei de 150 scolari.“ — D. ministru arata inca puterniculu concursu ce a gasitu in Efori'a spitaleloru, care a datu scólei mai multe paturi si unelte de menagiu. —

— Unu decretu alu Altetiei Sale Carolu I., publicatu adi in „Monitoru“ dice:

„D. Dumitru Brateanu este acreditatu de guvernulu nostru pe langa guvernele puteriloru européne cá se negotieze asupra unoru cestiuni de principiu, relative la pozitiuinea strainiloru in Romani'a, si acést'a conformu cu drepturile noastre ab-antiquo de statu autonomu.“ —

— **Vuietulu** alegeriloru predice unu oroanu mare, atatu suntu partitele de indusmanite. Ele voru mai fi, pentruca ciocoismlu nu odihnesce, pana candu nu reésa elu la carma, cum se intemplá si in Austri'a si Prusia. Elu e arma diabolésca pentru tieri, ca elu face tôte relele, elu impedece tôte mesurile bune, pentru cá apoi totu elu se póta huli, depopularisa inaintea credulitatii poporului pe adevératii amici ai inaintarii si inaltarii fericirii patriei. Romani'a nu póte fi tare in simpatii, deoatu numai pe base democratice, pe care i póte sucesce viitorulu celu doritu de inaltiare; — ér' spiritulu necuratu de caste si exclusivismulu omóra si acea viatia, care se mai afla in ósele corpului natiunálu, eospunendulu eosploatarii tuturoru si-retiloru. — Alegeti fratiloru astfelu de ómeni, cari se fia asemene de drepti pentru tôte clasele corpului natiunálu si cari se astupe isvoarele dihonielor de partite cu indreptarea legei electorale pe basea perfectu egala de dreptu de representatiune fara respectu la clase. Una masa se fia natiunea, condusa de virtutile spiritulu ce se afla in sinulu ei, ér' nu de vitulu molesitatii si siretiei castice, care nu scie de poterea virtutilor strabune. — Alegeti dar' barbati ai poporului, cari dovedira, si se luptara pentru generalisarea culturai intre poporulu romanu fara osebire de caste, cari se puna in viatia institutiunea obligatori'a in tôte unghururile patriei, caractere solide, nu capete sirete, care -si intorcu mantao'a dupa ventu si interese partiali, cá se nu o patiti cum o patira si altii — cu ciocoismlu celu nesatiosu, vitiosu si perfidu. —

Respunsuri: Pentru doritoriulu de a avé lexiconulu in 4 limbi tiparitu la Buda 1825 D. Vasiliu Dumbrava, invetiatoriu primariu in Hatiegu, care se afla in posesiunea lui bineconservatu in 771 pagine dimpreuna cu ortografi'a si convorbirea intre unchiu si nepotu, lu va tramite la adresa dupa primirea de 3 galbeni in natura séu 15 f. loco Hatiegu.

Blasiu — v. t. — Obiectulu s'a terminatu, fapt'a se premia forte bine. — Vulpeloru impenate se li se sutraga nunumai penele, ci si orce reintrare in sinulu consangeniiloru sei. Cine e oosin in prejudeciulu natiunii, ducase intre ocosi, dar' nu se mai reintroa. Stipendiale de agronomia or' vercari se voru da la cei ce meritéza cu caloululu si simtirile nationali. Vulpoi se eostermine. — Vien'a: I. E. Onórea natiunii romane! predicarea se-si continue complementulu.

DDnii abonati, cari restau cu refuiei'l'a prenumeratiunii se binevoiesca a nu mai amana cu tramitea restantiiloru, ca cu aieru nu se póte cere a se continua viatia unui diurnalu palmuitu. —

Publicatiune.

In urm'a decisiunei Vener. Capitulu Metrop. din 25 Nov, 1867 Nr. 447.

Tôte realitatile si locurile tienstórie de Bunulu Mastastirei Parintiloru Basiliti, séu asia dicundu de fondulu gimnasiale de instructiune alu Basilitiloru, in specie:

- A) Posesiunea in opidulu Blasiu.
1. Siur'a din diosu cu cuaritul spanului, si cu tôte superedificatele de economia.
B) Posesiunea in satulu Blasiu.
2. Mór'a de pe Ternav'a mare cu patru pietrii.
C) Posesiunea din Tiuriu.
3. In Nagy-Völgy fenatiu de 190 jugere 1185° orgie patrate.
4. Perii calugariloru, fenatiu de 70 jugere, 1100 orgie patrate,
5. Lunc'a dela Cucu de 53 jugere! 1200 org. □ pamentu aratoriu.
6. In Siesu Slatin'a din diosu, locu aratoriu de 54 jugere si 531 orgie patrate.
7. Fascaulu de 34 jugere, 1000° locu de cositu.
D) Posesiunea la Ciufudu.
8. Slatin'a din sosu, de 97 jugere si 1116 orgie patrate, o parte locu aratoriu si o parte de cositu.
E) Posesiunea la Véza.
9. Lunc'a Comnoγιului fenatiu de 7 jugere, 248 orgie patrate.
F) Posesiunea la Samcelu.
10. Lunc'a Craiesca fenatiu de 31 jug. 338°. □
G) Posesiunea la Cergaulu mare.
11. Lunc'a la Cetate, fenatiu de 45 jug. 241°. □
H) Posesiunea la Panadea.
12. Valea Craiesca de 6 jug. 70°. □
I) Posesiunea in Petrisatu.
13. Mór'a de pe Ternav'a cea mica cu patru pietrii, si mai in urma
14. Mór'a dela Manarade cu 4 pietrii, ce e proprietatea dominiului A.-Eppescu, dela an. 1868 se voru dá in arenda cu licitatiune publica pe trei ani intregi, luandu afara numai Mór'a dela Manarade, carea se va dá in arenda numai pe unu annu.

Terminulu si tempulu arendei se va incepe dela 1 Ianuariu 1868 si va durá pana in ultim'a Decembre 1870, cu acea pucina esceptiune, ca tempulu arendei la Mór'a dela Blasiu de sub posit. 2-a se va incepe numai in 1-a Februaru 1868.

Licitatiunea se va tiené in 19 Decembre 1867 st. n. in curtea metropolitana din Blasiu inainte de amiedi la 9 óre; — ér' licitatiunea se va incepe dela urmatóriele sume:

- a) La mór'a dela Blasiu de sub posit. 2 dela 4000 fl. v. a.
b) La mór'a dela Petrisatu de sub pozitiuinea 13 dela 2000 fl. v. a.
c) La mór'a dela Manarade de sub posit. 14 dela 3200 fl. v. a.

ÉR' la locurile de aratu si de cositu de sub posit. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 si 12, dela 2000 fl. v. a.

Licitantii voru avé de a depune vadiulu leginitu de 10%. — Conditiuinea de licitatiune si pana atunci se voru poté vedé si ceti dela oficiulu economatului dominiului archiepiscopescu.

Blasiu 25 Novembre 1867.
3—3
Economatulu dominiului archiepiscopescu
gr. cat. din Blasiu.

Publicatiune.

Prin gratiosu decretu regiu guberniale de datu 24 Octobre 1867 Nr. 20391, s'an concesu comunitatei **Vistea inferiore** (districtulu Fagarasiului) tienstórea a doue terguri de tíera in fiacare annu, si adica unulu in 6 Aprile (Bunavestire) si altulu in 27 Augustu (Santa Mari'a mare), caroru a voru premerge cate doue dile indatatele terguri de vite.

Acést'a se aduce la publica cunoscintia.
Vistea inferiore in 16 Nov. 1867.
2—3
Oficiulu comunale.

Cursurile la burea in 13. Dec. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 72 cr. v.
Augsburg	—	—	118 „ 50 „
London	—	—	120 „ 60 „
Imprumutulu nationalu	—	—	56 „ 75 „
Obligatiile metalice vechi de 5 ½	—	—	58 „ — „
Actiile bancului	—	—	677 „ — „
„ creditului	—	—	186 „ 10 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 7. Dec. 1867:

Bani 64. — — Marfa 65. —.